Ar paſcha wiſuſchehliga augſta Keiſara wehleſchanu.

Makſa ar peeſuhtiſchanu par paſti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
bez Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
bez Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
bez Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Makſa bez peeſuhtiſchanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bez Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bez Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
bez Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weeſis.

Mahjas Weeſis teek iſdots ſeſtdeenâm no plkſt. 8 ſahkot.

Makſa par ſludinaſchanu: par weenas ſlejas ſmalku rakſtu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, makſa 8 kap.

Redakzija un ekſpedizija Rigâ, Ernſt Plates grahmatu- un bilſchu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Petera baſnizas.

38. gada-gahjums. — Mahjas Weeſis iſnahk weenreiſ pa nedeku.

№ 13. Seſtdeen, 27. martâ. **1893.**

Mahjas Weeſi ar Peelikumu war paſtellet un **ſludinajumus** nodot **Rigâ, manâ drukatawâ un Latweeſchu grahmatu pahrdotawâ pee Petera baſnizas.** Bez tam wehl **Peterburgas ahrpilſehtâ:** Puhziſchu Gebert kga grahm. pahrd., Terbatas un Stabu eelu ſtuhrî un Jagodkin kga pahrd., pee leelâ pumpja; **Jelgawas ahrpilſehtâ:** Altberg kga grahm. pahrd., Akmenu eelâ Nr. 11; **Ahgelskalnâ:** Loſsberg kga pahrd., Tirgus eelâ un pee A. Neekſtin kga, Slokas eelâ Nr. 41; **Ilgezeemâ:** Modin kdſes pahrdotawâ; uſ **Katrinas dambja:** K. Upit matrial-pretſchu pahrd., Peterſalas eelâ Nr. 3; **Sarkandaugawâ:** J. Jkman kga material-pretſchu pahrd., Twaiku eelâ Nr. 70, J. Jkman kga material-pretſchu pahrd., Twaiku eelâ Nr. 47, pee Waldſchleſchena bruhſcha, A. Kaminzius kga dſehreenu pahrd., Tiltu eelâ Nr. 2 un K. Upit kga material-pretſchu pahrd. Duntesmuiſchas eelâ Nr. 36; tad wehl zitâs pilſehtâs, kâ: **Zehſis:** B. Peterſon kga pahrdotawâ; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin kgu grahm. pahrdotawâs; **Walmeerâ:** E. G. Trey un dehla kgu grahm. pahrd.; **Rujenê:** J. Allſne kga grahm. pahrd.; **Jelgawâ:** Beſthorn kga grahm. pahrd., Pils eelâ; H. Allunan un Jaeger kgu grahm. pahrdotawâs; **Bauſkâ:** H. Allunan kga grahm. pahrd.; **Kuldigâ:** Beſthorn kga grahm. pahrd.; **Talſôs:** H. Tow kga grahm. pahrd. un bibliotekâ un J. Hirſchmann kga grahm. pahrd. Tad wehl „Mahjas Weeſi“ war apſtellet pee saweem zeen. draudſes mahzitajeem, ſkolotajeem un pagaſta ſkrihwereem, kurus mihli luhdſu, tahdas apſtelleſchanas laipni peenemt.

Par ſinu.

Ar nahkoſcho numuru eeſahkas jauns gada-zetorkſnis un war atkal no jauna **„Mahjas Weeſi“** lihdſ ar **„Peelikumu“** apſtellet. No ſchi gada-zetorkſchna ſahkot lihdſ gada beigam makſà **„Mahjas Weeſis“** lihdſ ar **„Peelikumu“** 1 rbl. 35 kap. un bez **„Peelikuma“** 80 kap. un ar peeſuhtiſchanu pa paſti: **„Mahjas Weeſis“** ar **„Peelikumu“** 2 rbl. 15 kap., un bez **„Peelikuma“** 1 rbl. 60 kap.

Dr. phil. Arnolds Plates,
„Mahjas Weeſa“ iſdewejs un atbildoſchais redaktors.

Zehſu iſſtahdes un waiſlas lopu tirgus programa.

§ 1. Jſſtahde notiks 1893. g. 26., 27. un 28. junijâ un katrâ minetâ deenâ buhs atwehrta no plkſt. 10 rihtâ lihdſ plkſt. 7 wakarâ.

§ 2. Peeteikſchanàs pee lopu iſſtahdes un waiſlas lopu tirgus wehlakais lihdſ ſcha gada 1. junijam jaeeſuhta iſſtahdes komitejai, tahs uſrakſtot uſ komitejas iſdodameem peeteikſchanàs formulareem. Wehlaki nekà lihdſ 1. junijam eeſuhtitàs peeteikſchanàs tikai tik tahli eewehros, zik wehl buhs ſwabadas telpas, un pee konkurenzes tahs newarès peedalitees.

§ 3. Par telpam iſſtahdê jamakſà:

A. Par lopeem ſtallôs:
1) par ſirgu 50 kap.
2) „ leellopu } 25 „
„ telu }
3) „ aiſgaldu 50 „

B. Par laukſaimneezibas, meſchkopibas, moderneezibas un mahjruhpneezibas raſchojumeem pajumtê:
1) par galdu jeb plauktu 5 kap. par kw. pehdu
2) „ grihdu . . . . 3 „ „ „ „
3) pee ſeenas . . . . 3 „ „ „ „
4) klaju, no wiſàm puſem pee-ejamu weetu . . 50 „ „ „ „

C. Par maſchinam, ſemkopibas rihkeem un tamlihdſigàm leetam uſ iſſtahdes laukuma par kwadr.-aſi 50 kap.

§ 4. Par pahrdodamàm iſſtahdamàm leetam peeteikſchanàs formularâ jauſdod zena. Wairakſoliſchanâ pahrdodamos lopus war peeteikt komitejai neween zaur peeteikſchanas formulareem, bet ari iſſtahdes deenâ pirms wairakſoliſchanas ſahkſchanas.

§ 5. Telpas nauda aiſmakſajama tuhlin pehz iſſtahdama preekſchmeta iſſtahdiſchanas.

§ 6. Lopu noweſchanai iſſtahdê janoteek 24. un 25. junijâ, wehlakais pulkſt. 7 wakarâ, kamèr zitu iſſtahdamo leetu peeweſchana jau 21. junijâ war eeſahktees, bet 25. junija wakarâ, plkſt. 7 jabeidſ.

§ 7. Jſſtahditàs leetas, lai pahrdotas waj nepahrdotas, pirms iſſtahdes beigam naw brihw aiſweſt no iſſtahdes. Jſſtahdito leetu noweſchana no iſſtahdes laukuma ſahkas pehz iſſtahdes beigam, 28. junijâ, pulkſt. 7 wakarâ. Jſſtahditàs leetas iſdos tikai pret komitejas iſdotàm ſanemſchanas apleezibam.

§ 8. Lopi 24 ſtundas pehz iſſtahdes beigam no iſſtahdes laukuma jaaiſwed, bet nedſihwàs leetas 8 deenâs, zitadi tahs iſleetos iſſtahdes kaſei par labu.

§ 9. Sirgu preekſchâ weſchana notiks ik deenas pulkſt. 1 pehz pusdeenas.

§ 10. Uhtrupe eeſahkſees 28. junijâ, pulkſt. 1 pehz pusdeenas.

§ 11. Jſſtahdito leetu pahrdoſchana tikai zaur komitejas widutajibu war notikt, pee kam pahrdewejam no pahrdoſchanas ſummas jamakſà 3% iſſtahdes kaſei par labu. Tas pats noſazijums ſihmejas ari uſ pahrdoſchanam uhtrupê. No augſchejà nodokla tikai tee atſwabinati, kuri lopus uhtrupê atpakak pehrk.

Ja komiteja par ſlepenàm pahrdoſchanam dabutu ſinat, tad pahrdewejeem jamakſà 20% no dabutàs ſummas.

§ 12. Par iſſtahdito leetu ſargaſchanu, apkopſchanu, baribu, aiſweſchanu, ſuhtiſchanu u. t. t., iſſtahditajam paſcham jagahdà par ſawu makſu un ar paſcha perſonalu. Par ſcho perſonala ſkaitu, t. i. zik pee apkopſchanas pa iſſtahdes laiku wajadſetu, ihpaſchneekam ar komiteju jaweenojas un ſchis perſonals dabu bez atlidſibas redſami neſamu ſihmi. Kas ſcho ſihmi paſaudê waj dod kahdai zitai perſonai leetoſchanâ, tam japèrk uſ ſawa wahrda iſrakſtita eejas ſihme, kas deriga wiſàm deenam.

§ 13. Komiteja neuſnemas atbildibu par iſſtahditu leetu ſabojaſchanu waj noſuſchanu. Pret uguni iſſtahdamas leetas war apdroſchinat, kas uſ peeteikſchanas formulara japeeſihmê, uſdodot ſumu, par kuru iſſtahdamas leetas top apdroſchinatas.

§ 14. Pa iſſtahdes laiku kahds lopu ahrſts wajadſibas atgadijumôs buhs pee rokas. Wahjus lopus un tahdus, kam redſamas kaites, atraidìs. Komiteja patura teeſibu, ari tahdus lopus atraidit, kas winai iſſtahdiſchanai waj waiſlas lopu tirgum neiſrahditos par derigeem un atraidiſchana war notikt peeteizot waj iſſtahdê nowedot.

§ 15. Wiſeem iſſtahditajeem un apkopejeem katrâ ſinâ japadodas komitejas polizijſkeem noſazijumeem un iſſtahditajeem par ſawu iſſtahdito preekſchmetu tihriſchanu jagahdà pirms pulkſt. 10 rihtôs.

No ta brihſcha, kad iſſtahditajs dabujis kwihtu par ſanemto preekſchmetu, winſch ſtahw ſem komitejas peenemtu zilweku uſraudſibas. Bez ſewiſchkas atkaujas nedrikſt iſſtahdes telpas kurinat, uguni dedſinat, nedſ ar twaiku maſchinam ſtrahdat.

Wiſu iſſtahdamo preekſchmetu labaka pahrſkata un apſpreeſchanas dehk japeeteizas ſchahdâ kahrtibâ, pee kam iſſtahditaji war iſſtahdit ari zitadu ſugu lopus.

I. Lopi.

A. Sirgi. 1) Jahjamee. 2) Brauzamee un darba ſirgi. 3) Weſuma ſirgi. 4) Augſchejo 3 ſugu audſetee, t. i. ja iſſtahda ne maſak kà 4 ſirgi waj kumeli tahs paſchas ſugas, diwi waj wairak gadu wezi, kuri maſakais no diwàm mahtem, bet no ta paſcha waj no zita tahs paſchas ſugas ehrſeka zehluſchees. 5) Augſchejo triju ſugu kumeli, jaunaki par 2 gadeem.

B. Leellopi. 1) Angleri (Tondern), a) tihraſinu, b) pusaſinu. 2) Oſtfriſi (Hollandeeſchu ſugas), a) tihraſinu, b) pusaſinu. 3) Breitenburgu ſugas, a) tihraſinu, b) pusaſinu. 4) Aierſchiri, a) tihraſinu, b) pusaſinu. 5) Zitu ſugu lopi, a) tihraſinu, b) pusaſinu. 6) Augſchejo 1.—5. ſchkiru tihr- un pusaſinu audſetee lopi, ſaſtahwoſchi maſakais iſ 2 gowim, 2 tekeem, 1—2 gadu wezumâ, un 2 teleneem, kuri wiſi iſſtahditaja audſinati. 7) Augſchejo ſugu telu kolekzija.

NB. Pee kolekzijas peeder wismaſakais 4 ta paſcha gada un tahs paſchas ſugas lopi, paſcha iſſtahditaja audſeti.

C. Aitas. Gakas un wilnas aitas, nezirptas un katrâ wezumâ.

D. Zuhkas. War iſſtahdit no katras labakas ſugas.

E. Suni. Mahju, klehpju un medibu ſuni.

F. Mahju putni. Tee iſſtahdami buhriſchôs par kureem jagahdà paſcheem iſſtahditajeem.

II. Sem- un meſchkopibas maſchinas un rihki.

III. Sem- un meſchkopibas raſchojumi.

IV. Mahjruhpneeziba.

A. Wehrpumi: 1) Linu dſijas, 2) wilnainas dſijas.

B. Audekli: 1) glumi linu audumi, 2) rakſtiti audumi, 3) Belgeeſchu.

C. Wilnas audumi: 1) joſtu audumi, 2) puswilnaini audumi, ſegas, lakati.

D. Schuwekli: 1) rokdarbi, 2) maſchinu darbi.

E. Jſſchuwumi: iſrakſtiti, tamboreti, ſpizu darinajumi.

God'algu peeſpreeſchana. Godalgas war iſpelnitees tikai tahdi lopi, kuri der waiſlai un audſinati Baltijas gubernâs waj zitâ kahdâ Kreewijas apgabalâ. Tahdi lopi, kuri jau godalgoti Zehſu iſſtahdê un godalgas jau dabujuſchi, war iſpelnitees tikai kahdu augſtaku godalgu. Godalgas peeſpreeſch iſſtahdes komiteja, uſ godalgu ſpreedeja leetprateja preekſchlikumu.

Pee iſſtahdamàm leetam, kuras naw nodotas ihſtâ laikâ, godalgu peeſpreeſchana newar tapt eewehrota.

Pee godalgu peeſpreeſchanas lopeem wispirms eewehros brauzamus un darba ſirgus, kà ari tihraſinu lopus.

Kumeli, jaunaki par diwi gadeem, tikai ſawâ ſtarpâ ſazentiſees un par wineem nolemtàm godalgam.

Pa weenam waj wairak kopâ iſſtahditee teli tikai ſawâ ſtarpâ ſazentiſees par wineem nolemtàm godalgam.

Peelikums.

Schagada Zehſu iſſtahdê tapat kà pagahjuſchâ gadâ iſdalis Widſemes lopu aiſſtahweſchanas beedribas medakus tahdàm ſemneeku kahrtas perſonam, kuràm lopu kopſchanas ſinâ ſewiſchki nopelni, lai wini buhtu lopu ihpaſchneeki waj ihpaſchneeku gahjeji.

Schahdus kopſchanas medakus tikai tahs perſonas war dabut, kuras nodarbojuſchàs ar lopu kopſchanu un kad winu koptee waj audſinatee lopi ir iſſtahditi.

Ka iſſtahditos lopus kopſchanas nodakas konkurenti paſchi kopuſchi waj audſinajuſchi, tas zaur peenahkoſchas pagaſtwaldes waj kopeja ſaimneeka apleezibu jaapleezina.

Daſchadi rakſti.

Jeruſaleme un Kriſtus kruſtâ ſiſchana.

Jau no ſeneem laikeem eewehrojami dailneeki likuſchi rokas pee darba, iſdailedami atgadijumus iſ Kriſtus dſihwes ſemes wirſû. Starp ziteem mahkſlas darbeem ſewiſchku apbrihnoſchanu pelna kahda no profeſora Piglheima daileta milſiga, kahdus 1800 kwadrat-metrus*) leela bilde, kurâ tehlota Jeruſaleme un Kriſtus kruſtâ ſiſchana.

Zeen. laſitaji no ta warès nojègt, zik milſiga leela ſchi bilde ir! Winas meiſtaram un paligeem, gadeem ilgi ap to ſtrahdajot, bija jataiſa ſtalaſchas, lai waretu audekla augſchejo malu aiſſneegt!

Weeta, no kureenes ſkatitajs noraugas uſ ſcho aiſgrahbjoſcho ſkatu, ir nemta no kahda pakalna, kurâ atrodas wairaki kapi, klinti iſzirſti, to ſtarpâ Jahſapa no Arimatijas kaps, no kura wehlak muhſu kungs un Peſtitajs kà uſwaretajs zehlàs augſchâ. Zaur kahdu dſiku eeleju mehs eſam ſchkirti no otra, pretim ſtahwoſcha uſkalna: ta ir Golgatas weeta, kur 3 kruſti pazekas, pee kureem Jeſus un tee laundari peeſtiprinati. Gihmji ſcheem noteeſateem ir atgreeſti noſt no Jeruſalemes, jo pehz to laiku mahnitizibas uſ nahwi noteeſateem nedrihkſteja gihmi greeſt uſ Jeruſalemes puſi, lai winu pehdejais ſkats neaiſtiktu pilſehtu un lai wini tà newaretu iſgrûſt lahſtus par pilſehtu un winas eedſihwotajeem.

Bildê redſam tehlotu to azumirkli, kur Peſtitajs pee teem wahrdeem: „Tehws, Tawâs rokâs es nododu ſawu garu“ nokar galwu un deewiſchkigi ſaldi beidſ ar nahwi zihnitees. Kriſtum pa kreiſo roku redſams apzeetinatais grehzineeks, kura waibſtôs redſama iſmiſchanàs. Wina meeſas panti ir ſpehzigi, wiſs ſtahws iſrahda duhſchibu, no ka nojehdſams, ka winſch bija bijis bihſtams ſlepkawa, kà tas ari bihbelê top minets. Nahwes ſods wehl zaur to top paaſinats, ka ſcham laundaram rokas ar reſnu ſtriki ſaſeetas. Pa labai atkal redſams atgreeſigais grehzineeks; wina gihmis iſrahda ſirds meeru, jo winſch droſchi tiz Peſtitaja wahrdeem: „Schodeen tu buhſi ar mani paradiſê!“

Jtin tuwu pee Peſtitaja redſams Romeeſchu kara wadons, kas wehlak palika tizigs. Winſch ir roku pazehlis un rahda uſ Kriſtu, it kà teikdams: „Pateeſi, ſchis zilweks ir bijis Deewa Dehls!

Pa labi kara wadonam mehs redſam apakſchkareiwjus, kà wini kahrigàm azim gaida uſ to azumirkli, kur warès ſawâ ſtarpâ iſdalit tahs drehbes, ko kruſtâ ſiſtajee atſtahjuſchi un kas pehz ta laika likuma wineem peekrita. Starp ziteem ſaldateem mehs redſam ari kahdu kalpu, kas ſtahw ar gatawu ſchkehpu, gaididams tikai uſ pawehli, lai Jeſus ſahnus waretu zauri urbt un paſinot, ka winſch pateeſi beidſis zihnitees.

Lejâ pee Golgatas pakalna, zaur krahſchno apgehrbu tahli ſaredſami augſtee preeſteri Hannas un Kaiſas, kà rahdas, koti ſinkahrigi gaididami uſ kahdàm wehſtim. Tahlakee tſchetri pulzini, kas ap Kruſtâ ſiſto druhſmejas, ir tahdi, kas par Kriſtus moku pilno nahwi ſehrojas, ſtarp teem ari Deewa mahte, kurai gihmis marmora bahlumâ, wina iſmiſuſês atleekuſe ſawu ſkaiſto galwu atpakak, rokas aiſ leelàm ſchehlabam ſchnaudſidama, kas pateeſi ir aiſgrahbjoſchi. Tahlak mehs redſam Mariju, Kleoſaſa ſeewu, un Jahni, Jeſus mihluli, Mariju Salome un apſchehloto Mariju Magdalenu, Simonu no Zirenes, kas neſa ta Kunga kruſtu, Suſanu, Jaira ſeewu, kas pateizas par to, ka Kriſtus uſmodinajis no mironeem winas meitinu, Johannu, ta kehnina ſeewu, kuras uſ nahwi ſaſlimuſcho dehlu Peſtitajs zaur ſawu brihnuma wahrdu iſdſeedinaja un blakus deewbihjigajam Jahſepam no Arimatijas redſams ari Nikadems, kas reiſ nakts laikâ pee Jeſus nahza, bet tad, par atdſimſchanu no jauna pamahzits, tagad bij tapis par uſtizamu Jeſus mahzekli; tapat redſams ari Lazars, ari wina mahſa tur ſtahw, kura kà Jeſus ſtahſtâ laſams, „daudſ darbojàs.“

Pazekot azis no ſchahs aiſgrahbjoſchàs weetas, meehs eeraugam Skopus kalna galotni, pahr kuru Alekſandrs Leelais reiſ weda ſawu kara pulku un uſ kura wehlak Titus apmetàs ar ſawu kara pulku, Jeruſalemi aplehgeredams. Jtin tuwu pee ſchahm wehſturigi eewehrojamàm weetam peeſleenas Elas kalns, kura ſeemeku puſê pazekas wairakas teltis, kà tahs mehdſa uſzelt ſwehtzekotaji, kas atnahza uſ leeldeenas ſwehtkeem no Galilejas; kalna deenwidus nokahrê redſams leelzekſch, kas aiſeet uſ Betfagu un Betaniju. Zaur winu plato eeleju war redſet Juda tukſneſi, kuru wehl apſpid pehdejais iſdſeeſtoſchais ſaules ſtars, kamèr peepeſchi uſnahkuſchà ſaules aptumſchoſchana Jeruſalemi lihdſ ar krahſchno Salamana deewnamu un pilim eeſlèdſ druhmâ tumſibâ.

Beeſi, tumſchi padebeſchi lidinas pahr Jeruſalemi; augſti gaiſâ redſ kahdu plehſigu putnu, kura breeſmas paſludinoſcho brehkſchanu domajamees ſadſirdam, neweena atſpirdſinoſcha wehſmina nepùſch noſmazejoſchâ gaiſâ.

Dſiki aiſgrahbti mehs redſam kahdas tſchetras Schihdu meitenites, kà winas daſcha baiku pilni nolukkojas uſ ſchauſchalaino ſkatu. Dibenâ redſama peeauguſe ſeeweete, uſ ſemes aptupuſès, dſiki domâs nogrimuſe. Waj gan wina warbût domà, ka zilweku wara ir neeziga pret nupat kruſtâ ſiſto Deewa Dehlu un ka winſch ſalauſis elles waru un tſchuhſkas dſeloni, ka leeldeenas rihtâ wiſâ paſaulê atſkanès:

„Kriſtus ir augſcham zehlees!“

A—eets.

*) 1 meters ir ap 3 pehdam pehz muhſu mehra.

Eetaiſe ſirgus apturet.

Amerikaneets Helſons Tſchikagâ, ir atradis lidſekli, kà trakodamus ſirgus azumirkli war apturet. No wina iſgudrota eetaiſe paſtàw iſ kahdas drahts, kuras weens gals ſaweenots ar elektriſku aparatu, kurſch aiſ kutſchera ſehdekka uſ buka atrodas, kamèr otrs ſaweenots ar ſirga nahſim. Peeteek paſpeeſt uſ kahdu knopi, zaur ko iſzehluſees ſtrahwa eetop trakodamo ſirgu nahſis, un tos peeſpeeſch, palikt ſtahwot.

Kà daſchi putni dſeed.

Pehz tautas mutes uſrakſtijis — Geedauts.

Beſdeliga: „Tehws nopirka zepuriti, ſilu, ſilu oderiti. Brahlis ſanem rokâ, pahrplèſch widû — ſtirrkſch!“ Ari tà: „Schodeen ſchuwiſchu, rihtâ lahpiſchu, parit plehſiſch' — ſtirrkſch!“ Waj ari tà: „Kas maſaks, tam maſaks, kas leelaks, tam leelaks; kas ar to nepeeteek, tam ar ſchagareem par muguru — ſchwirkſch!

Lakſtigala: „Wihr', wihr'. Ker ſak', ker ſak'! Kur liks, kur liks? Zeps, zeps, zeps! Tſchurrkſt!“

zibas rakstu jaapleezina, kursch lihds 26. junijam jaeesneeds.

Peeteikschanos us kopeju medaļu dabuschanu komiteja lihds 26. junija wakaram peenem.

Peeprasijumi jasuhta „Zehsu isstahdes komitejai".

Sekretars: W. v. Blankenhagens.
Preekschneeks: E. v. Blankenhagens.

Par aisbildnu eezelschanu.

E. Sk. Pagahjuschâ gadâ („Mahjas Weesa" 50. numurâ) mehs aisrahdijam, zik nepareisi un nelikumigi daschas pagasta teesas rihkojas pee manteneeku eezelschanas un issaukschanas, tagad mehs ihsumâ apskatisim, kà leela daļa pagasta teesu isturas pee aisbildnu eezelschanas bahrineem.

Leelakà daļa muhsu pagasta teesu, protat, eezel nepilngadigeem mantineekeem ari tad aisbildnus, kad tikai weens no wezakeem (tehws waj mahte) miris, bet otrs wehl dsihwo. Tahda kahrtiba ir pilnigi nelikumiga un nepareisa. Pagasta teesu ustawa 247. pants nosaka: „Ja pehz testamenta aisbildni naw eezelti un nawaid tehwa waj mahtes, kam aisbildniba peeder pehz likuma, tad aisbildnus eezel pagasta teesa." Tà tad tikai tad, kad naw tehwa waj mahtes, pagasta teesa eezel preeksch nepilngadigeem mantineekeem aisbildnus, bet ja mahte waj tehws dsihws, tad schis ir sawu nepilngadigo behrnu aisbildnis.

To ari redsam is ziteem likuma nosazijumeem.

Pagasta teesu ustawa 246. pants nosaka, ka aisbildni un aisbildnibas eestahdes pee wineem uslikto peenahkumu ispildischanas turas tiklab pee pagasta teesu ustawa nosazijumeem, kà ari pee teem, kas isteikti weetejôs semneeku likumôs, bet tahdôs gadijumôs, kas schinis nosazijumôs naw paredseti — pee Baltijas prowintschu likumu III. daļas preekschraksteem. Tà tad preeksch aisbildnibas leetu isspreeschanas un wadischanas mums jaturas pee trejadeem likumeem: 1) pagasta teesu ustawa, 2) weetejeem semneeku likumeem un 3) Baltijas prowintschu likumu III. daļas.

Apskatisim kahdus nosazijumus mehs tanis atrodam no mums aiskustinatajâ jautajumâ.

Ja Widsemê semneeks mirst un nepilngadigo behrnu mahte wehl pee dsihwibas, tad wina, ja tehws naw atstahjis ihpaschu nolehmumu, walda atstahto mantibu kopâ ar kuratu un behrneem eezelto aisbildni (Wids. semn. lik. 985. §). Ja Kursemê semneeks mirst un nepilngadigo behrnu mahte wehl ir pee dsihwibas, tad ta jausluhko par behrnu dabisko aisbildni, bet ja tehws naw atstahjis nekahdu nosazijumu, tad winai japeedod par padomneku kahds ta pascha pagasta beswainigs wihrs, ja eespehjams behrnu tuwakais radeneeks no tehwa puses (Kurs. semn. lik. § 81). Kamèr behrni pehz mahtes nahwes paleek pee tehwa un tas nedodas otrâ laulibâ, tamèr winsch — tà Widsemê, kà ari Kursemê — kà dabisks aisbildnis walda behrnu mahtes mantibu, lihds wini sasneeds pilnus gadus (Wids. semn. lik. 992. § un Kurs. semn. lik. 112. §). Beidsot nosaka priwat-teesibas 273. pants, ka tehws un mahte jau sawas wezako waras labad ir sawu nepilngadigo behrnu dabiskee aisbildni.

Tà ka ari pagasta teesu ustawa 247. pants nosaka, ka tehwam waj mahtei aisbildniba peeder pehz likuma, tad redsam, ka wisi ta pascha ustawa 246. pantâ preeksch aisbildnibas peelaistee likumu nosazijumi atsist pee dsihwibas palikuscho tehwu waj mahti par sawu nepilngadigo behrnu dabiskeem aisbildneem. Tikai nepilngadigo behrnu mahte sawâs teesibâs drusku aprobeschota, kà tas ihsumâ jau augschâ norahdits.

Tà tad nepeeauguschu behrnu mahte pehz sawa wihra nahwes dabutu us Widsemes semneeku likumu 959. § un Kursemes 81. § pamata, ja tehws wehl dsihws buhdams naw atstahjis kahdu ihpaschu nolehmumu, kuratu par paligu, ja ween eespehjams, kahdu behrnu tuwako radineeku no tehwa puses. Schis kurators eepasihstinas, kas par mantu atstahta un palids mahtei wahrdôs un darbôs wisâs darischanâs, kas atteezas us scho mantibu. Bes tam Widsemes semneeku likumu 985. § nosaka, ka Widsemes semneeze sawa wihra atstahto mantu pahrwalda ar schi kurata un ar behrneem eezeltà aisbildna (pehrmindera) padomu, un to paschu likumu 957. §, ka tiklids kahds nomiris un atstahjis weenu waj wairak behrnu, kas wehl nepilnôs gadôs, tad tuhdal, ari kad otrs no wezakeem wehl pee dsihwibas, nelaika atstahtà mantiba no pagasta teesas jausnem inwentarâ un schis inwentars jausglabà kopâ ar tamlabad sarakstito protokolu. Pehz Kursemes semneeku likumu 106. § Kursemê atstahtà manta tikai tad jausnem inwenturâ, kad mahte usnem sawu nepilngadigo behrnu mantas pahrwaldischanu, bet kad mahte miruse un tehws usnemas tahdu mantas pahrwaldischanu, tad tahdas usnemschanas naw wajadsigs.

Is wisa nupat teiktà gaischi redsams, ka pagasta teesai naw ne likumigas teesibas, ne ari wajadsibas preeksch nepilngadigeem mantineekeem eezelt aisbildnus, ja tikai mahte miruse, bet tehws palizis pee dsihwibas. Ja turpretim tehws mirst un mahte dsihwa, tad winai Widsemê japeedod par padomu deweju kurats un weens aisbildnis, Kursemê tikai weens aisbildnis. Bes tam Widsemê pagasta teesai jausnem katrâ gadijumâ, t. i. weenalga waj tehws waj mahte paleek pee dsihwibas, inwentarâ nelaika atstahtà mantiba un schis inwentars jausglabà kopâ ar tamlabad usnemto protokolu, kamèr Kursemê tahda inwentara usnemschana tikai tad wajadsiga, kad tehws mirst un mahte paleek pee dsihwibas. Bet pagasta teesai naw ne masakàs teesibas pahrdot wairaksolischanâ atstahto mantu, ja tehws waj mahte dsihwa un ari naw nekahdas wajadsibas ussàkt tahdâ gadijumâ bahrinu leetu, jo ne tehwam, ne ari mahtei wajadsigs nodot rehkinu par sawu behrnu mantas pahrwaldischanu. Bahrinu leetas ussahkschana ir weltigs un newajadsigs darbs, kas apgruhtina tà pagasta un usraugu teesas, kà ari aisbildnus un wezakus. Weenigais usdewums, kas pagasta teesai schahdâ gadijumâ jaispilda, ir inwentara usnemschana un kurata waj aisbildna eezelschana preeksch atraitnes. Ar to tahdas mantoschanas leetas pilnigi nobeigtas lihds tam laikam, kur atraitnis waj atraitne dodas jaunâ laulibâ. Kas tad pagasta teesai jadara, par to runasim kahdâ zitâ reisâ.

Pehz muhsu domam naw ari nekahdas wajadsibas eezelt Widsemes semneeku likuma 985. § mineto aisbildni, peeteek ar kuratu ween, jo likums nekur nesaka, kas schim aisbildnim ihsti darams, kahds usdewums winam jaispilda. Tai paschâ § peem. teikts: „Bet kad mahte walda scho mantibu saweem lihdsmantineekeem par ļaunu, waj atkal apprezas, tad us kuratu prasischanu janoteek atstahtàs mantas dalischanai." Tà tad kurats weens bes aisbildna war noteikt mantas dalischanu. Kahds usdewums tad nu buhtu jaispilda aisbildnim? Bet lai neiszeltos pahrpraschanas un nepatikschanas, tad par aisbildna eezelschanas atmeschanu buhtu jasarunajas ar semneeku wirsteesas preekschsehdetaju un jarihkojas pehz wina nosazijumeem.

Pehz lihdsschinigàs kahrtibas beeschi ween notika, ka tehwam waj mahtei mirstot, pagasta teesa tuhdal eezehla preeksch bahrineem aisbildnus un ussahka bahrinu leetu. Aisbildni tuhdal steidsàs isdabut, kahdas mantas nomirejs prezotees dabujis lihds un pagasta teesa schihs mantas pahrdewa bes kahdas schehlastibas, lai gan tahs daudskàrt bija wisai wajadsigas preeksch nepilngadigo mantineeku pahrtikas. Beeschi ween atraitne waj atraitnis palika ar saweem behrneem tihri pliki un bes kahdeem pahrtikas lidsekļeem. Preeksch behrneem tad tika noguldita kahda neeziga naudas sumina, bet wineem pascheem bija jazeesch bads un winu tehwam waj mahtei bij atnemta pretlikumigâ wihsê winu teesiba, pahrwaldit sawu behrnu mantu. Ja atraitne waj atraitnis wehlak dabuja sinat, ka wineem notikuse no pagasta teesas puses pahrestiba, tad wineem jau gan bija teesiba par pagasta teesu suhdset un schi ari dabuja pelnito sodu, bet notikuscho ļaunumu neweens wairs nespehja padarit par nenotikuschu.

Tahda rihkoschanàs ir skahdiga un pilnigi nelikumiga. Bet tomèr pastàw wehl scho baltu deen leels skaits tahdu nelikumigu bahrinu leetu un nelikumigu aisbildnu. To wajag steigschus pahrgrosit! Aisbildni — kur wajadsigs — atlaischami, tehws waj mahte jaeezel atkal atstahtàs mantas pahrwaldischanâ un pate bahrinu leeta jabeids. Tas buhs preeksch wiseem par swehtibu.

Tà tad pagasta teesai 1) ja mahte mirst un tehws paleek pee dsihwibas, kà bahrinu teesai Kursemê naw tihri nekas jadara, Widsemê jausnem tikai inwentars un pehdejà sarakstis jausglabà kopâ ar usnemto protokolu un 2) ja tehws mirst un mahte paleek pee dsihwibas, jausnem inwentars un jaeezel Widsemê kurats un aisbildnis un Kursemê tikai aisbildnis. Bahrinu leetu ussàkt un west naw wajadsigs, ar augschâ mineto ir pagasta teesa sawu peenahkumu kà bahrinu teesa pilnigi ispildijuse.

Usaizinajums.

Laikrakstôs jau daudsreis pahrrunats par Latweeschu un Leischu tuwo radneezibu, kura atspoguļojas pirmatnes wehsturê, mitologijâ un it ihpaschi gaischi walodâ. Schis apstaklis tadèl ari weizinajis jaunakôs laikôs abu tautu tuwoschanos sinatnes laukâ. Pamanams un eewehrojams schis teizamais solis no mahzito Leischu puses, kuri peegreesuschi wehribu ne tikai muhsu mitologijas krahjumeem, bet gahjuschi wehl tahlak, kà peem. isdod tagad Leischu walodas wahrdnizu, kurâ peenahziga weeta eerahdita ari muhsu walodai. Tagad wini krahj atkal materialu isdodamai wahrdnizai, kurâ eeweetos botaniskus un soologiskus nosaukumus. Wahrdnizas nolùks ir sawàkt materialus sinatniskas nomenklaturas isstrahdaschanai abdôs minetôs dabas sinatnu sarôs. Lai materials buhtu bagataks un darbam leelaks panahkums, eewehros bes Leischu ari Latweeschu un Senpruhschu nosaukumus. Leischu walodâ jau deesgan dauds materiala sawàkts, tikai Latweeschu nosaukumu gandris kà nemas (israkstiti nosaukumi is Rigas Sin. kom. krahjumeem, Latw. laikraksteem, Ilstera botanikas u. t. t.). Tadèl man tas gods, greestees pee zeen. tauteetem un tauteescheem ar luhgumu, pabalstit scho kreetno darbu, gan materialus is jau drukateem awoteem israkstot, gan ari wehl tautâ usglabajuschos usihmejot.

Materialus krahjot, deretu eewehrot schahdus nosazijumus:

1) Nosaukumi krahjami no dsihwneeku (swehru, putnu, siwju u. t. t.), kà ari no augu walsts (koku, stahdu u. t. t.).

2) Latweeschu wahrdeem japeeleek pehz eespehjas ari latinu; ja tas nebuhtu eespehjams, tad warbùt Kreewu waj Wahzu nosaukums; ja ari tas nebuhtu eespehjams, tad mas apraksts, kà dsihwneeks waj stahds isskatas.

3) Krahjejam japeeleek saws wahrds kà ari apgabals, kurâ nosaukumu usrakstijis, waj ja to is grahmatas israkstijis, tad grahmatas wirsraksts un sazeretaja wahrds.

4) Ja kahdam dsihwneekam waj stahdam buhtu wairak nosaukumu, tad tee wisi usrakstami, kaut ari daschadiba nebuhtu wisai eewehrojama.

5) Nosaukumus krahjot, pehz eespehjas jausraksta ari sugas wahrds, ja tahds pasihstams.

6) Jausraksta ari daschadee nosaukumi preeksch wihreeschu un seeweeschu kahrtas, peem. gailis — wista — zahlis; sirgs — kehwe — kumelsch: kà mahju lopu nosauz pehz spalwas jeb zitàm sihmem: bruhnaka, raibaļa, behris, dole, blesis u. t. t. Tapat deretu usihmet labinaschanas wahrdus: kà koschin (no sirga), zidsin (no kumeļa) u. t. t.

Tuwakas sinas isprasot, kà ari materialus peesuhtot, luhdsu greestees pee manis us schahdu adresi: С.-Петербургъ, Николаевская ул. д. 75, кв. 22. Студ. юр. Θ. Ив. Калнынь.

Stud. jur. T. Kalninsch.

No eekschsemes.

a) Waldibas leetas.

Schogad us mehginajumeem, pehz waldibas sinojumeem, eesauks kahjneeku un leelgabalneeku reserwistus no 1888. waj 1883. g. Reserwistu pulzeschanàs schogad buhs: Peterburgas kara apgabalâ 15. augustâ, Wilnas kara apgabalâ 15. sept.

Glahbschanas medaļas, nehsajamas pee Wladimira lentas, Wischehligi peeschkirtas schahm personam: Wentspils juhrskolas skolotajam Indrikim Laċhsam, kugu kapteinam Aleksandram Andresam, stuhrmanim Grigorijam Timofejewam, lasmaneem Indrikim Sprogim un Karlim Kocham; tahlak igaunu semneekeem Gustim Ankrowitzam, Jahnim Bachblamam, lasmaneem Janim Freymanim, Anurijam Blumbergim Rudolfam Scheibergim un Jahnim Kehkim. (W. W.)

No nekustinama ihpaschuma maksajami nodokli aprehkinati preeksch Widsemes us 328,000 rbl., preeksch Kursemes us 94,000 rbl. un preeksch Igaunijas us 63,000 rbl. Widsemei jamaksà weena no wisleelakàm sumam; wairak nekà tai nahkas maksat Peterburgas gub. (1,331,000 r.), Maskawas (1,320,000 rbl.) un tad Kersonas (ar Odesu) (500,000 rbl.). Pehz Widsemes nahk Kijewa ar 296,000 rbl.

Par semes nodokleem Kursemê „K. S. A." pasneeds sekoschas sinas: Pehz aprehkina scho nodokļu suma no 1890. lihds 1893. gadam bijusi ik gada 281,052 rbl. leela. Samehrâ ar agrakeem gadeem ta pawairojusees pa 178,383 rbl. Nodokli par desetinu aramas semes pawairoti no 9 kap. us 19½ kap., un par desetinu mescha no 2,1 kap. us 4½ kap. Scho nodokļu paaugstinaschana tadèl bijusi wajadsiga, ka us 1890. gada julijâ islaistà likuma pamata semneeku teesas wajadseja pahrgrosit. Nahkoscheem trim gadeem semes nodokli Kursemê aprehkinati us 305,512 rbl. 43 kap., tà tad atkal pa 24,460 rbl. 43 kap. leelaki nekà pagahjuschôs trihs gadôs. Tatschu zaur agrako gadu aistaupijumeem wareschot pamasinat desetinu nodokli, aramai semai us 14,7 kap. un mescham us 3,3 kap. Pehz 1891. gadâ isdaritas pahrwehrteschanas par nekustinamu ihpaschumu pilsehtâs un par ruhpneezibas eetaisem maksajamee nodokli turpretim paaugstinati. Nahkoschôs trihs gadôs isdewumi no semes nodokļu naudam pawairosees tadèl, ka semneeku leetu komisareem peeschkirtas zeļa naudas, un bes tam ari brugès zeļu no dselsszeļa stazijas Auzes lihds Leel-Auzes robescham un isdaris daschus pahrlabojumus Kursemes wispahrejàs aisgahdneezibas eestahschu telpâs.

Finantschu ministrija issludinajuse pagaidu kases sinojumu par walsts eenehmumeem un isdewumeem 1892. g. Eenehmumu bijis no 1. janwara 1893. g. eekschsemês un ahrsemês: kahrteju 968 milj. 537, ahrkahrteju 195 milj. 596, kopâ 1,164 milj. 133. Kahrtejo eenehmumu wispahrejà suma 1892. g. bijuse par 81 milj. 993 rbl. leelaka, nekà eepreekschejâ aprehkinâ peenemts, un par 76 milj. 943 wairak nekà gadu eepreeksch. Isdewumu bijis 1892. g.: kahrteju, walsts pahrwaldischanai, bes atmaksam par aisnehmumeem, 598 milj. 466 un ahrkahrteju 150 milj. 320. Preeksch atmaksam par aisnehmumeem isdots 242 milj. 648. Kahrtejo isdewumu walsts pahrwaldischanai 1892. g. bijis par 43 milj. 990 wairak nekà 1891. g.

Fabriku slimnizas. Eekschleetu ministrijas medizinal-departamentâ ir isstrahdata preekschsihme fabriku slimnizam, kuru eetaisischana buhs noteikta fabrikam, ruhpneezibas eetaisem u. t. t., kad tahs atrodas no mediziniskeem wideem wisai attahlôs apgabalôs. Katrâ tahdâ fabrikâ, kurâ ne masak kà 300 zilweki strahdà, wajadsès atrastees pastahwigai slimnizai, ar weenu gultu us 100 strahdneekeem un pastahwoschu ahrstu, kad tahds neatrastos ta apgabala 10 werstu attahlumâ, kuram sinamâs deenâs un stundâs fabrikâ jaeerodas, sneegt wajadsibâ ahrsta palidsibu. Fabrikas un ruhpneezibas eetaisès, kur wiswairak seeweeschi strahdà, ir atwerama dsemdeschanas palidsiga eestahde. (Now. Wr.)

b) Original-sinojumi.

No Ehrgleem. Swehtdeen, 7. martâ, tika noturets jautajumu isskaidroschanas wakars. Pee jautajumu isskaidroschanas peedalijàs weetejais draudses mahzitajs Freimana kgs, draudses skolotajs A. Broda kgs un P. Blau kgs. Mahzitajs Freimana kgs lasija preekschlasijumu „Par Katoļu basnizas stahwokli XV. un XVI. gadu simteni", draudses skolotajs A. Broda kgs runaja par „atmosferas putekļeem". Publika us scho wakaru bij eeradusees deesgan dauds, tikai noschehlojami, ka jautajumi bij gauschi weenkahrschi un tika pawirschi isskaidroti.

B. A.

No Weetalwas. Scha gada noturetâ gada sapulzê Weetalwas labdar. beedriba eewehleja schahdus kungus: Beedribas preekschneeks — P. Budowskis, wina weetneeks — A. Jankaws, J. Behkis un P. Bumbers — kaseeris, kora dirigents — skolotajs J. Kalninsch, wina weetneeks — skolotajs A. Weispals, rakstwedis — J. Banders, bibliotekars — A. Weispals. Komitejas lozekli tika eewehleti: J. Pruhss, R. Silinsch, B. Krumbergs un J. Behkis. Par rewidenteem tika eewehleti: M. Jankaws, J. Banders un J. Rozens. Pehrnà gada rewidenteem ar beedribas preekschneeku iszehlàs sihws zihninsch, tadèl ka rewidenti bij sinoti noteiktâ deenâ eerastees beedribas telpâs, rewidet wisas beedribas grahmatas un rehķinus. Pirmo reisi rewidenti nebij atnahkuschi noteiktâ deenâ, bet beedribas preekschneeks gan. Otrreis atkal tika sinoti rewidenti, un rewidenti bij atnahkuschi, bet beedribas preekschneeka atkal nebij. Tahdâ kahrtâ isgahjuschâ gadâ beedriba netika rewideta. Tadèl scha gada rewidenti to isdarija drihsi pehz gada-sapulzes. Beedribai pawisam sneedsas beedru pahri par 100. Kora dirigents no sawas puses isteiza wehleschanos, ka dseedaschana esot wairak weizinama nekà lihds schim. Tadèl zeen. jaunekli un jaunawas! Dseesmas ir muhsu dahrgakà manta, dseedaschanu peekopt un weizinat ir muhsu dischakais gresnumus: Beedrosimees un weizinasim dseedaschanu!

Senceru Janis.

Wehl no Weetalwas. Scha gada 14. martâ Weetalwas labdar. beedr. beedreņu komiteja isrihkoja „basaru", kura skaidrs atlikums nolemts Odseenas jaunajai pagasta skolai preeksch ehrgeļem. Dahwinajumi no wisàm pusem bij leelâ mehrâ peesuhtiti. Labam laikam esot, publikas bij peeradees ļoti dauds. Kà dsirdams, tad us 29. martu esot nodomats isrihkot „masku balli". — Schejeenas diwklas. apgaismoschanas ministrijas skolas skolotajs P. Sahlischa kgs no schejeenes schkihràs 26. februari, us Maskawu par skolotaju aiseedams. Labas sekmes nowehlam winam jaunajâ dsihwes weetâ! Senceru Janis.

No Garsenes. 3. martâ muhs apzeemoja jautrais pawasara wehstnesis, zihrulis, kas preezigi lidinajas, sawu parasto dseesminu tralinadams. — Wakarâ no 1. us 2. martu muhs istrauzeja ugunsgrèks. Nodega Elsites B. saimneekam kuls ar sausejamo riju. Uguns, kà paschi saka, esot zehlees no rijas krahsns, kura tadèl tikuse kurinata, ka kaltejuschi kaimiņa L. iskultus meeschus. Saimneezibas leetas, kà maschinas u. z. bijuschas apdroschinatas. — No sagleem, lai gan ne wisai beeschi, bet ari teekam apzeemoti. Tà nakti no 2. us 3. martu Lejas saimneekam G. klehti schee tumsibas draugi bij eelauschees, kur peesawinajuschees wairak puhru labibas un maisus. K. P. saimneekam brauzot us Subatas meestina basaru, no krodsina kehwe aisbraukta.

—n—

No Jaun-Nikolajewskas. Schis apgabals lidsinajas zilwekam, kas wairak deenu negulejs, beidsot aismeeg. Par welti tad tahdu modinasi, jeb kahrtigu atbildi no tahda gaidisi. Tà preeksch kahdeem gadeem, ja nemaldos, 1888. g., dibinaja lasischanas beedribu, bet pehz masa laizina meega mahmina eeschuhpoja to sapnu walsti, kur ta tagad dus, sapnodama par wineem selta laikeem, schad un tad kà guletajs murgodama. Kahdu reis gan dsird runajam, ka beedribu turpinàs, dsird runajam par skolas nama buhwi, kas wehl arween mums truhkst. Bet pateesibâ tee tik ir sapnotaja murgi. Tad wehl pagahjuschâ gadâ eesahka 4-balsigu dseedaschanu, jau nosauzàs „koris". Eesahkot peedalijàs wisi zeema jaunekli deesgan dedsigi, bet tad israhdijàs tahds laika kaweklis garlaizigs, jo atlika pa mas laika kahrtes sist, apkàrt blanditees, sahka pamasam zits pehz zita sust. Pehz kahdeem mehnescheem ļoti mas bij to, kas patureja galwu wirs uhdens, zik ilgi, to laiks rahdis. — Bet tas ir un paleek pateesiba, ka meegâ iswahrguscham par welti medus maisi solis, lai nesnaustu: tas tomèr gulès! Newar sazit, ka gluschi wisi padewuschees schai garigai snauschanai. Ir ari wihri, kas nenogurstoschi puhlas plehst to segu, kas nelaisch gaismai peekļut. Sakams wahrds gan saka, ka „weena besdeliga wasaru nepadaris." Bet klausatees, mihlee tauteeschi un tauteetes, kam ruhp tautas labklahjschana: ar pilzeneem ween jau war weselu juhru sakràt, tapèz nepagurstat wis, bet puhlatees un mudinajat zitus ar labu preekschsihmi, tad puhtis wehjsch, ka [illegible], un juhsu kroni mirdsina.

J. F. Zeemels.

No Baltijas zeema, Ufas gubernâ. Agrak, pahra gadus atpakaļ, schejeeneeschus (t. i. Ufas gub.

Latweeschus) apmekleja tikai Orenburgas diwisijas mahzitajs, zeen. Tschachmachsasjanz kungs, bet winsch, par noschehloschanu, neprot Latweeschu walodas un wisus peenahzigos basnizas darbus zaur tulku isdarija, bet tas katram saprotams, ka ar tulku nekad nekahda leeta tà neweizas. Tà schejeeneescheem pamodàs wehleschanàs, waj kaut kà newaretu dabut mahzitaju sawâ mahtes walodâ un schai sinâ rakstija, luhgdami sawus bijuschos mahzitajus, lai palidsetu un ari 1891. g. sahkumâ no zeen. Maskawas ewang. konsistorijas tika sche atsuhtits adjunkts Busch kgs, kuru schejeeneeschi wehl ilgi paturès peeminâ. 1892. g. us Kalnina zeema pehrmindera luhgschanu, no Maskawas konsistorijas tapa atsuhtits mahzitajs Blum kgs is Krasnojaras, Samaras gub. Schogad bija eesneedsis schejeenes pehrminders tamlidsigu luhgumu, us ko konsistorija atbildejuse, ka eekschleetu ministra kungam stahdits preekschâ apstiprinaschanai mahzitajs preeksch Slotoustas, kura no schejeenes tà ap 300 werstem tikai atrodas. Tahlak teikts, ka augschâ minetais mahzitajs labi saprotot Latweeschu walodu un tam schejeenes Latweeschi buhschot garigâ sinâ jaapkopj. — Schinis deenâs schejeeneeschi sanehma zaur cand. phil. Blumenbacha kgu, Orenburgâ, tà ap 15 rbl. wehrtibâ, gariga satura grahmatas preeksch isdalischanas tahdeem, kas nespèj nopirkt un kam ir grahmatu truhkums. Naudu preeksch tahm sawahzis Kokneses mahzitajs, zeen. Hillera kgs. Gods un pateiziba dewejeem un wiseem, kas schai sinâ par labu ruhpejuschees. Pazariņš.

c) Baltijas notikumi.

Zehsu semneeku wirsteesas sehdeklis no 23. aprila sch. g., kà „W. G. A." sino, taps pahrzelts no Galartas us Sehrmukschu, Skujenes draudsê.

Jurjewa. Terbatas uniwersitati Wisaugstaki pawehlets turpmak saukt par „Jurjewas uniwersitati".

Terbatas mahzibas apgabals, us Wisaugstako pawehli, turpmak top pahrdehwets par „Rigas mahzibas apgabalu."

Widsemes kahrtigais landtags tapa slehgts isgahjuscho peektdeen.

Sekoschi pagasti Walkas aprinki, kà „W. G. A." sinots, saweenoti: Augulu un Lejas pagasts par Lejas pag., Kropes un Gulbenes mahzitaja m. pagasti par Kropes pag., Mahles un Sinoles pagasti par Sinoles pag.

Dselsszelu saweenoschana. Kà dsirdams, tad drihsumâ tapschot Baltijas, Rigas-Dwinskas un Rigas-Pleskawas zeli weenâ grupâ saweenoti, kuras pahrwaldischana stahwès sem weena direktora preekschneezibas un atradisees Peterburgâ, kamèr direktora paligi usturesees liniju galwenakòs widdòs. Diwas direkzijas taps iznihzinatas. Sahkot no 1. aprila wiss Baltijas dselsszelu eenahkums taps nodots kronim. Zela nodoschana notikschot lihds 31. dezembrim 1893. g. (Graschd.)

Walmeerâ Widsemes gubernators atwehlejis prowisoram Karlim Karpowam atklàt mahksligu putojoschu wihnu daritawu.

Striku sawstarp. pal. beedribai ugunsgrehku gadijumòs eekschleetu ministris apstiprinajis statutus.

Jelgawas dselsszelu, kà „Now. Wr." sino, atpirkschot kronis un to saweenoschot ar Rigas-Pleskawas dselszelu.

Jelgawas Latweeschu Beedribai swehtdeen, 14. martâ, bij ahrkahrteja general-sapulze, kurai nahzàs pahrspreest 1895. gadâ, par peeminu Kursemes peeweenoschanai pee Kreewijas isrihkojamus wispahrejus Latweeschu dseedamus swehtkus. Sapulze nolehma, ka swehtki isrihkojami 1895. g. wasarâ, starp 12. un 24. juniju un usdewa Beedribas preekschneekam no waldibas isgahdat swehtku atlauju. Par swehtku programu schimbrihscham weenojàs tai sinâ, ka, bes dseedataju un musikas koreem, peelaischami ari solisti, bet par to sihkaki noteiks eezelamà komiteja. Japeemin, ka Jelgawas Latw. Beedriba weena usnemas swehtku isrihkoschanu; ja swehtki atmestu kahdu atlikumu, tad par ta weenu treschdaku spreedis J. L. B., par otru — J. L. B. Rakstneezibas Nodaka un par trescho treschdaku to koru wadoni, kuri pee swehtkeem peedalisees. Swehtku komitejâ eewehleja schahdus kungus: J. Tschaksti, A. Stersti, M. Gobinu, E. Dsinteru, K. Mühlenbachu, Fr. Mühlenbachu, M. Skrusiti, J. Brasdu, P. Dutschkenu, J. Drawneeku, H. Alunanu, J. Jegeri, A. Reinbergi, K. Berri, J. Straumi un J. Waldmani. Eewehletai komitejai paleek teesiba paplaschinatees, usnemot klaht jaunus lozeklus. Pahrrunajot swehtku ehkas buhwi, usdewa komitejai, isdarit wajadsigos preekschdarbus ehkas buhwes leetâ. Tà ka Beedribai schim brihscham naw pee rokas wajadsigo naudas lidsektu, tad beedri sapulzê labprahtigi sasihmeja jau kahdu sumu, kà aisdewumu Beedribai un schi sihmeschana wehl taps turpinata. Beidsot sapulze ustizeja preekschneekam preeksch swehtku sarihkoschanas Beedribas wahrdâ isdarit naudas aisnehmumu. (T.)

30. augusta konzerta dseesmas nu galigi nodrukatas un taps schinis deenâs issuhtitas. Daschi koru wadoni wehl nawa sawu dseedataju skaitu, apmehram, usdewuschi, tà ka naw sinams, zik eksemplaru teem suhtams. Tee koru wadoni, kas sawus eksemplarus Jelgawâ sanem un naw dseedataju skaitu usdewuschi, top luhgti, to pasinot „Tehwijas" redakzijai. (T.)

Daschâs Kursemes pilsehtâs jau eesahkti desinfekzijas kursi, kuru usdewums ir, sagahdat wismas preeksch katra pagasta weenu mahzitu desinfektoru. Kursi sarihkoti schahdâs pilsehtâs: Jelgawâ (wadons Dr. Dsinters), Leepajâ (wad. Dr. Hartmans), Jaunjelgawâ (wad. Dr. Bienemans), Kuldigâ (wad. Dr. Kupffer) un Wentspilê (wad. Dr. Heintze). Jelgawas kurseem 55 dalibneeki (50 wihr., 5 seew.). Kursu dalibneeku zeku un usturas naudu samaksà pagasti. Pa koleras laiku schee desinfektori dabùs zeeschi noteiktu algu. Kursemes medizinalwaldes inspektora kgs tagad pahrrauga wisas tahs weetas, kurâs notura kursus. (K. G. A.)

Kursemê no 1. janwara lihds 1. septembrim 1892. g. noslihkuschi 55 zilweki; tanì pat laikâ 1891. g. — 68 zilweki. (K. G. A.)

Prowisoreem Dsilnam un Wogam Kursemes gubernas walde atwehlejusi eerihkot lauku apteekas, pirmajam — Sezê, otram — Pampalòs. (K. G. A.)

Mehmeles un Jaun-Saules pagasti saweenoti un tagad nosaukti par Jaun-Saules pagastu. (K. G. A.)

Walles sawstarp. pal. beedribai ugunsgrehku gadijumòs eekschleetu ministris apstiprinajis statutus.

Baltijas seminara audsekneem Kuldigâ, kà „K. G. A." sino, nodomats turet preekschlasijumus par desinfekziju, lai tee, wasarâ us mahjam aisgahjuschi, prastu sneegt palidsibu koleras slimibas gadijumòs.

Dundagas ministrijas skolâ par skolotaju eezelts psalomtschiks Karps.

d) No zitàm Kreewijas pusem.

Winu Keisariskàs Majestates lihds ar Saweem Wisaugstakeem behrneem, kà „W. W." sinots, isgahjuscho peektdeen, 19. martâ, pehzpusdeenâ, sweiki un weseli nonahkuschi Jaltâ. Sewastopolê Wisaugstakee Kungi tapa apsweizinati no Wina Keisariskàs Augstibas Leelknasa Georgija Aleksandrowitscha, kas tad peebeedrojàs saweem Augsteem Familijas lozekleem.

Wina Keisariska Augstiba Leelknass Tronamantneeks, kà awises sino, dahwà astronomiskai beedribai ik gadus 1000 rbl. preeksch premijam labakeem siniskeem darbeem par astronomiju un semes ispehtischanas sinibu.

Zeku ministris pehz leeldeenam aiszelos Baltijas ostas apraudsit.

Bucharas emira nonahkschana wina dsimtenê. Wina augstiba Bucharas emirs, pehz „Turk. Tus. Gas." pasinojuma, 22. janwarî eeradàs Tschordschujâ. Pa to laiku, kurâ tam brauzeenam wajadseja peenakt, ar kuru wina augstibai bij jaeerodas, bija no scha apgabala preekschneeka, general-leitenanta barona Wrewska schahds telegrams us Tschordschuju nosuhtits: „Es sirsnigi apsweizinaju Juhsu augstibu us sweiku pahrbraukschanu Bucharas konatâ." Tschordschujâ nonahzis, emirs, pirms winsch wehl scho telegramu bij sanehmis, nosuhtija us semes preekschneeka wahrdu sekoschu telegramu: „Pateizotees Juhsu augstas ekselenzes mihlprahtigam pabalstijumam, esmu zelojumu us Kreewu waldneeka galwas pilsehtu pabeidsis. Is mana telegrama Jums ir sinams, ar kahdu schehligu usnemschanu es pa atjaunotàm reisam no Wina Keisariskàs Majestates esmu tapis pagodinats. Pahrzeloschana man tikpat labi isdewusès, kà aiszeloschana. Wisur, bet sewischki Transkaspijâ, atradu wislaipnako un pagodinajoscho usnemschanu. Tagad nu tahs man padotàs semes robeschas atkal pahrejot, turu par sawu dsilako pateizibu par Juhsu draudsigo lidsdarbibu pee mana zelojuma issazit, zaur ko es par jaunu no tam esmu tapis pahrleezinats, ka Winu Majestates Keisars un Keisareene man ir laipni un ka Kreewu tauta tura us mani draudsigu prahtu."

Peterburgas Latweeschu pal. beedribai apstiprinati statuti no eekschleetu ministrijas.

Pabalsts audsinaschanâ. „Pet. Wed." dsirdejuse, ka ministru komitejâ topot apspreests projekts par nosazijumeem pabalsta atwehleschanai krona deenestâ stahwoschu personu behrnu audsinaschanai. Pastahwoschais projekts tapa pagahjuschâ gadâ atlikts dehl pahrstrahdaschanas un papildinaschanas.

Sahtibas beedribas medalas. „Pet. Wed." isdsirdejuse, ka esot nodomats, preeksch sahtibas beedribu beedreem dibinat sewischkas medalas, kuras nesamas ap kaklu. Austro-Ungarijâ schahdai medaku eeweschanai pee semneekeem bijuschi ihsâ laikâ leeliski panahkumi. Sahtibas beedru skaits zehlees pee tam milsigâ samehrâ.

Drukatawas zeetumòs. Galwenà zeetumu walde ir to darbu skaitâ, kas no zeetumneekeem pastrahdajami, nu ari drukatawu eeweduse. Tagad top leelakà daka blanketu un rehkenu-pahrskati preeksch zeetumu-nodakas no zeetumneekeem pascheem burtòs salikti un drukati. Drukaschana noteek rokam strahdajot. (Pet. Wed.)

Gahdiba par behrneem. Pee nabagu un slimu behrnu apgahdaschanas beedribas jaundibinatà nodaka winu aissardsibai, nospreeduse nahkt sasinâ ar garidsneezibu, ar basnizas draudschu kuratorijam, ar eestahdem amatneezibas-skolenu pahrluhkoschanai un ar daschadàm zitàm sabeedribam un luhgt, lai winas nemtu dalibu pee tahdu gadijumu atklahschanas, kur ar behrneem nezilwezigi apeetas un tos schai nodakai pasinotu, lai wina eespehtu pee laika behrnu stahwokli labot. (Pet. Wed.)

Maskawa. Schejeenes skroderis, wahrdâ Saschkows, isskaidro awisê „Mosk. List.", ka winsch jau preeksch 11 gadeem isgudrojis drehbju weelu, kura nelaiduse lodes zauri. Wina isgudrojums neatradis nekahdu eewehribu, tapat kà lidsigi isgudrojumi ahrsemês. Saschkows apsolas pasneegt jaunus paraugus no isgudrotàs weelas.

Is Lodsas top „Pet. List." rakstits, ka kahda Lodses fabrikanta sulainis, Antons W., nodomajis prezetees un tai noluhkâ sawu paschu personu loterijâ isspehlet. Winsch pagatawoja 200 biletes, 2 rbl. gabalâ. Ihsâ laikâ bij wisas biletes pahrdotas. Pirzejas bij pa leelakai dakai istabas meitas, kehkschas, fabrikas strahdneezes u. t. t. Janwarî notika isloseschana — un laimigà winnetaja bij jauna, skaista deenestmeita. W. winu apprezeja un no loterijas eenahkuma winai pagahdaja kreetnu „puhru." Bet, deemschèl, loterijas-wihra laime bija koti ihsa. Kahdâ jaukâ deenâ winsch sawu jauno seewu atstahja weenu un nosuda is pilsehtas. Kà dsirdams, winsch esot aiszelojis us Ameriku.

Leetderigs isgudrojums. Warschawas eedsihwotajs, Müller kgs, ir, kà „Warsch. Dnewn." raksta, kahdu no wina isgudrotu aparatu par aissargaschanu no krischanas tahdeem deenestneekeem, kas logus masgà, tureenes wirspolizijasmeistram apspreeschanai stahdijis preekschâ.

Tschikagas isstahde. Pee Tschikagas isstahdes swinigas atwehrschanas peedalisees Kreewu kreizeri „Dmitri Donskoi," „General-Admirals" un „Rynda." Schimbrihscham tee atrodas us plaschàs juhras, proti abi pehdejee reetruma Indijâ pee sw. Toma salas. Wineem peebeedrosees Kronstatê preeksch Atlantijas juhras (Franzijas) isrihkotee kreizeri „Pamjat Asowa," „Nachimows" un juhras spehka brunu kugis „Nikolais." Pawehlibu par Kreewu juhras spehku usnem wize-admirals N. J. Kosnakows. Tas ir jau patlaban dewees no Parises us Alschiru, kur „Dmitri Donskoi" nesen peebrauzis. Lai waretu juhras buhschanas nodaku Tschikagas isstahdê aprakstit, tad nosuhtiti us Ameriku trihs juhras spehka ofizeeri. (Now. Wr.)

Kahdas basnizas sabrukschana. No Gruseeschu militar-zeka top telegrafets „Now. Obos.," ka 28. februarî kahda sneega gahse ispostijuse starp Gudauros un Mleti stazijam, pee Aragwas upes labà krasta esoschu Gudschu basnizu. Pee tam tapa nonahweti basnizas dseedatajs ar sawu meitu; garidsneekam Malakijam isdewàs glahbtees.

Naudas wiltotajs. Saratowâ, kà tureenes lapas raksta, polizijai isdewees 21. februarî atrast naudas wiltotaju, kas sudraba naudu pagatawoja un par semneeku S—w is Pensas gubernas, isdewàs. Pee wina atrada formu 20-, 15- un 10-kapeikgabalu leeschanai. Schi forma sastàw is diwi gipses platem ar koka dibenu, kuru malas apwilktas ar plahnu dselses saiti. Pee eekschejàs puses no weenas plates ir naudas wirseja daka, pee eekschejàs puses no otràs plates ir naudas apakscheja daka tikuse eespeesta. Pehz isskatas spreeschot schis aparats tizis beeschi leetots. Dselses saites malas ir jau nobersetas.

Rewoluzija litografijas buhschanâ. Is Amerikas top sinots, ka eekschleetu ministrijâ kalpojoschs Alberts Grignards ir atradis, ka war litografiski originalus 15—18 krahsâs us weenreis isgatawot, kamèr lihds schim, kà pasihstams, katru krahsu sewischki wajadseja drukat. Nu-Jorkâ dibinajas beedriba schi atraduma isleetoschanai.

No Rigas.

Widsemes nepilngadeju laboschanas patwersmju un semkopibas koloniju beedriba isgahjuscho swehtdeen isdarija swehtibas pilnu darbu, atklahdama Ropaschòs sawu pirmo koloniju preeksch nepilngadejeem noseedsneekeem. Beedribas mehrkis, kà sinams, ir, tikumibas sinâ islabot sawà apgahdibâ usnemtos, netiklibâ un noseegumòs krituschus nepilngadejus un zenstees winus isaudsinat par godigeem, tizigeem un tikumigeem, preeksch strahdigas dsihwes sagatawoteem zilwekeem.

Kà redsams, beedribas nolùks ir pateesi augsts un slawejams! Sirds siltaki pukst, eedomajotees tik dischenu mehrki.

Isgahjuscho swehtdeen puhta silta pawasaras wehsmina netik ween wisâ dabâ, bet ari wisu to kungu sirdis, kas bija salasijuschees Rigas-Dwinskas wokfalâ, lai ar sewischku brauzeenu dotos isdarit sawu swehtibas pilno darbu. Starp weeseem atradàs Wina Eminenze bihskaps Arsenijs, Wina Ekselenze Widsemes gubernators, wize-gubernators, pilsehtas galwa, aprinka preekschneeks, polizijmeistars un wehl ziti augsti waldibas eestahschu kungi un eeluhgti weesi.

Drihs ween Ropaschi bija sasneegti, kur pee stazijas weesus sagaidija pasta rati, lai winus aiswestu us kahdu wersti attahlo jaundibinato koloniju, senako Ropaschu pasta staziju. Kad Wina Eminenze bihskaps Arsenijis bija eeswehtischanu isdarijis, tad weesi us kahdu brihdi atspirdsinajàs pee pasneegtàs maltites, lai tad atkal dotos atpakal us Rigu.

Jaundibinatâ kolonijâ usnems netik ween jau nosoditus nepilngadejus noseedsneekus, bet ari tahdus, ko meerteesneschi us tureeni suhtis, negribedami wineem peespreest zeetuma sodu. Tapat te usnems ari tahdus, kurus labdaribas eestahdes jeb familijas sawus peederigos gribetu zaur to labot, ka winus peeradina pee kahrtiga darba un tikumigas dsihwes.

Sche nodarbosees netik ween ar semkopibu, bet peekops ari wisadus amatus un pasneegs skolas mahzibas.

Ir dischens kozinsch stahdits, laba sehkla issehta. Lai Deews dotu, ka ta ari augtu un sakotu, nesdama simtkahrtigus augkus!

R. L. B. Sinibu Komisijas sapulze 19. martâ. Preekschneeks sinoja, ka manuskriptus eesuhtijuschi: Paeglu Martinsch, Leelwahrdê, tautas pasakas (I. burtn.); Jaunsemju Karlis — 239 tautas dseesmas is Bilstineem; Zenas Martinsch, Prawinâs (Tukuma apr.) — 12 tautas dseesmas, 26 pasakas un 137 mihklas; J. Rupais, Nihzê — 87 mihklas; J. Lauwa, Ikschkilê — tautas dseesmas is Leelwardes; Eduards Ahbolinsch, Mas-Salazê — tautas dseesmas (turp.). — Grahmatas bija dahwinajuschi: J. Wanagowskis, Ahgenskalnâ — kahdu Widsemes gubernas waldes ukasu, kas atteezas us Widsemes semneekeem; „Balt. Wehstn." un „Balss" redakz. scho laikrakstu gada gahjumus no 1892. g., zaur Ahrgal kgu — Latw. ABC preeksch skolas behrneem no 1797. g. — Musejam dahwinaja: Behrsinu Jehkabs — Jubiläumsmünze der Musse in Riga 1787—1887. — Pahrrunajot musejas leetu, weenojàs tani sinâ, ka is krahjuma daschas leetas buhtu jadahwina dabas pehtitaju beedribai jeb skolam, jo Sinibu Komisijas musejam esot jakràj tikai tahdas leetas, kas atteezas us Baltijas tautas etnografiju un Baltijas wehsturi, Leischus lihds skaitot. Pehz tam isdalija 600 rbl. pabalsta masturigeem studenteem schahdâ mehrâ: Rigas Latw. politeknikeem 150 r., Lettonijas literarisku wakaru beedreem 200 rbl.; Jurjewas liter. siniskai sabeedribai 50 rbl.; Peterburgas studentu pulzinam 100 rbl.; Maskawas studentu I. un II. pulzinam katram 50 rbl. Tad wehl peespreeda Jaroslawas juridiskas lizejas studentam B. 20 rbl. — Ahrkahrteju sapulzi nospreeda schogad noturet 15. un 16. junijâ.

Rigas Latw. Amatn. beedr. Krahj- un aisdewu kasei isgahjuscho swehtdeen bija pilna sapulze. Kad gada pahrskats bija atsits par pareisu, tad, pehz dascheem ziteem pahrspreedumeem, gahja pee wehleschanam; bija japahrwèl diwi direktori. Eewehleja adwokatu P. Stutschku un tirgotaju G. Eilenbergi (Puhziti). Par rewidenteem eewehleja J. Solinu, J. Poli un J. Pleekschanu.

Keisareenes Katrinas II. pilsehtas skolâ dibinajotees skolenu musikas koris.

Amatneeku mahzeklu darbu isstahdi ari schogad isrihkos Jahna gildes sahlê no 3. lihds 16. aprilim.

Rigâ, Matisa eelâ Nr. 88, Ansam Blandagam atwehlets eerihkot eetaisi preeksch konserwu isgatawoschanas no gakas, siwim un augkeem.

Deenas pawehle Rigas pilsehtas polizijai. Esmu nomanijis, ka raspuskas-brauzeji netihrâ kahrtâ un apkehsiteem numureem brauz zaur pilsehtu, tà ka tee us teem uszihmetee skaitki naw salasami. Skahrdes-numuri ir neweenadâ kahrtâ peestiprinati un bes tam reds us eelam dauds raspuskas ar pehrnajeem numureem. Lai schahda nekahrtiba beigtos, usdodu eezirknu pristawu kgeem, wisus raspusku-brauzejus zaur parakstu us to peeturet, ka wini skahrdes-schiltes, masâ formatâ, pee loka kreisàs ahrpuses, turpreti pee aisjuhgeem bes loka pee pakalschiru kreisàs puses un pee diwjuhgeem pee kreisâ sirga kreisàs puses peestiprinatu. Numuri leelâ formatâ ir raspuskam pakalâ, widû, redsamâ weetâ, peegahdajami un alasch tihri turami.

Atrasts behrna lihkis. Pilsehtas meschâ, eepretim Aleksandrejas hospitalam, atrada 17. martâ kahdâ bedrê, apaksch preedes, jaunpeedsimuscha lupatâs eetihta puisena lihki. Pehz ahrsta apluhkoschanas jaspreesch, ka lihkitis tur jau no rudena stahwejis. Lihkis nodots sekzijas-kambari un ismekleschana tikuse ussahkta.

Atrasts lihkis. Balkus iswelkot is ledus, masàs Daugawas istekâ, atrada 19. martâ stipri satruhdejuschu, nepasihstama, ap 30 gadus weza, kà israhdàs strahdneeku kahrtai peederiga wihra lihki. Waras darbu pehdas pee ta nebija atrodamas. Lihkis ir nodots usschkehrschanas kambarim un ismekleschana ussahkta.

Peepeschs nahwes gadijums. 18. martâ kahds nepasihstams, gadus 48 wezs wihrs eenahza apteekî, Aleksandra eelâ Nr. 103, kur tas peepeschi nomira. Winas lihkis nodots usschkehrschanai un wina personas issinaschanas dehl usnemti wajadsigee soki.

Nelaimes atgadijums. Poltawas eelâ, Maskawas preekschpilsehtâ, peekehràs 19. martâ 9 gadus wezais semneeka sehns Wikentijs Maschuljunas kahda garambrauzoscha pasascheeru fuhrmana wahgu pakalâ. Pee tam nokluwa wina labà kahja weenâ wahgu ratâ un pahrluhsa. Sehnu isdewa wina wezakeem un ussahka ismekleschanu. (R. P. P. A.)

Kugneeziba.

Us Wisaugstako pawehli, kà „W. W." sino, Anglijâ top buhweti diwi twaikoni, kuri pa Jeniseju wadàs materialus preeksch Sibirijas dselsszela.

Par kugneezibu us Tschikagu. Is Leepajas raksta 11. martâ „Russk. Wed.", ka tur topot ar prezem apgahdats Anglu twaikonis „Derwent", kursch no Leepajas taisni us Tschikagu eeschot. Ladinsch pastàw wiswairak no isstahdameem preekschmeteem. Schis ir patlaban jau zeturtais twaikonis, kursch aiswedis isstahdamàs leetas; pretim agrakajeem, ees schis kugis taisni, bes kà ladinu Kopenhagenê pahrkrawatu ozeana twaikonòs, us Tschikagu. Jau agrak isbraukuschais, tapat ar isstahdamàm leetam peeladetais Dahnu twaikonis „Moskow" ussrehja, tik ko tas bij ostu atstahjis, stipram ledum, kuram winsch nespehja zauri lausttees, un juhras straume to nodsina augschpus Leepajas pee krasta, kur tas tapa no ledus saturets. Tagad birschas komitejas twaikoni rosigi strahdà, lai winu un zitus tahda pascha liktena kugus waretu atpestit.

Is muhsu weesigàs sadsihwes.

Rigas Latw. teatris. Pirmâ leeldeenâ, 28. martâ, plkst. 7 w., israhdis: Miljona dehl.
— Otrâ leeldeenâ, 29. martâ, pulkst. 5½ pehz pus., israhdis „Staburaga meitina.“

Rigas Latw. beedr. Otrâ leeldeenâ: Balle.

Latwisks teatris „Uleja sahlê“. Pirmâ leeldeenâ, pulkst. 7 w., israhdis pirmo reisi: „Tehwa asaras.“ Pehz teatra: Balle.

Peterburgas Ahrr. Dseed. beedr. Otrâ leeldeenâ, „Uleja“ beedr. sahlê, plkst. 8 w.: Balle.

Rigas Seedona pal. beed. Otrâ leeldeenâ, Wingrotaju sahlê, plkst. 8 w.: Balle.

Draudsibas pal. beedr. Pirmâ leeldeenâ, Karlewiza sahlê: Balle.

Rigas strahdn. pal. beedr. Otrâ leeldeenâ, Berga basarâ: Balle.

Jonatana beedr. Otrâ leeldeenâ, plkst. 8 w.: Balle.

Dseed. beedr. „Imanta.“ Otrâ leeldeenâ, Mineraluhdenu eestahdê, plkst. 8 w.: Balle.

Pawasara beedr. Pirmâ leeldeenâ: Balle.

Zeribas beedr. (Altonawâ). Otrâ leeldeenâ, plkst. 8 w.: Balle.

Wakejas wehstules.

Br. Aug. — E. Rakfti, ko redakzijai eesuhta, jarakfta tikai us weenas lapas puses, jeb ja rakfta us abâm pusem, tad katrs gabals jarakfta par sewi, lai to pehz patikschanas waretu isleetot. Stahstus un zitus garakus rakstus naw nebût wajadsigs rakstit tikai us weenas lapas puses, kà to atkal daudsi dara.
Marg. — E. Sinojums, kà redsat, mums jau bij no zitas puses eesuhtits.
And. Sch. J. G. Telpas truhkuma dehl nahkoschâ numurâ.
B. M. — N. Tapat.
Lej. At. — G. Tapat.
A. B. — Kl. Nespehjam isleetot.
Lhw. P. — P. Preeksch paskwilam muhsu laikrakstâ naw telpu! Red.

Deewkalpojumi.

Pirmâ leeldeenâ, 28. martâ 1893. g.

Jahna basnizâ	pulksten	9	mahzitajs	Weyrichs.
„ „	„	2	„	Bernewitzs.
Gertrudes basnizâ	„	½10	„	A. Walters.
Jesus basnizâ	„	2	„	Bergmanns.
Martin basnizâ	„	9	„	Kehlbrandts.
Trihsweenibas basn.	„	9	„	Fromms.
Pahwila basnizâ	„	½9	„	E. Walters.
Lutera basnizâ	„	½9	„	Paukschens.

Otrâ leeldeenâ, 29. martâ 1893. g.

Jahna basnizâ	pulksten	9	mahzitajs	Bernewitzs.
„ „	„	2	„	Treu.
Gertrudes basnizâ	„	½2	„	A. Walter.
Jesus basnizâ	„	10	„	Bergmanns.
Trihsweenibas basn.	„	9	„	Fromms.
Pahwila basnizâ	„	½9	„	E. Walters.
„ „	„	6	„	E. Walters.
Lutera basniza	„	½9	„	Paukschens.

Tirgus sinas.

Rigâ, 24. martâ 1893. g.

Par tirdsneezibu nekas jauns naw minams — jo apgrosijumu naw nekahda. Zerams, ka radisees drihs jauna dsihwiba, tiklids kugneeziba taps atwehrta.

Laiks pehdejâs deenâs atmetees wehss, puhsch seemelu-reetuma afs wehjsch, naktis pat salst.

Ledus Daugawâ pee Rigas sahka iseet scho treschdeen, ap pusdeenas laiku. Daugawas grihwâ pee Ustj-Dwinskas wehl atrodas leeli ledus kalni, kurus nespehja eepreeksch isdeldet, kaut gan pat pulweri scham noluhkam isleetoja. Zeresim, ka wiss laimigi paees. Uhdens stahwoklis pee Rigas naw augsts. Pehz jaunakàm telegramam scho treschdeen ledus Daugawâ, sahkotees no Witebskas, wiszaur jau pa dalai isgahjis, pa dalai jau gahja.

Lini turas wehl zenâ.
Kanepaji mas eewehroti.
Kanepu sehklas klusu.
Sehklas linsehklas tapat klusu. Maksâ 178—180 kap. pudâ par 98 proz. sehkl.
Brahku linsehklas, rahmi. Par schahwetàm prasa 152 lihds 154 kap.
Kweeschi, paschu wajadsibam, turas zenâ.
Rudsi turas zenâ; maksâ 87—89 kap. pudâ un ari wehl dahrgaki, ja preze laba.
Ausas rahmi. Par schahwetàm prasa 74—76 kap.
Meeschi rahmi, pahrdeweji turas pee zenam.

Naudas papiru zenas.

Peterburgâ, 20. martâ 1893.

Papiri.	maks.	prasija.
Pusimperials	760	763
5% bankbiletu 1. islaidums	103½	104
5% „ 2 „	103½	103¾
5% Austruma aisnehmums no 1878. gada	102⅛	102⅞
5% „ „ „ 1879. „	104½	104⅞
1. 5% Kreewu prem. aisnehmums	240	241
2. „ „ „ „	219½	220½
5% konsol. 1871. gada aisnehmums	—	—
Dsef. pilf. hipoteku bankas 5½% obligazijas	100½	101⅞
Kreew. sem. kred. 5% kihlu-sihmes	—	—
6% Charkowas semst. kihlu-sihmes	—	—
5% „ „ „	101	101⅞
Rigas kom. bankas akz.	305	—
Rigas-Dinaburgas dselsszela akzijas	—	170
Dinaburgas-Witebskas dselssz. akz.	—	190

Berlines birscha.

4. aprilî (23. martâ) 1893.

		Deenu eepreeksch.
Kreewu kredit-bil. par 100 rbl. kassa	211 05*)	213 —
„ 100 rbl. us aprila beigam	211 —	213 25
„ 100 rbl. us maja beigam	211 —	213 25

*) 1 walsts-marka = 47,38 kap.

Tendenze preeksch Kreewu naudas papireem: puslids zeeta.

No ahrsemem.

Danijas suhtnis Wihnê, kambarkungs Lewenerus eezelts par suhtni Peterburgâ.

Wahzija. Berlines „masais Panamas skandals“, kà Ahlwarta inwalidu kapitala skandalu nosauz, tagad pa leeldeenu swehtkeem apklusis. Bet Ahlwarts laikam gan nekawesees, tos pahra wesumus peerahdijumu dokumentu dsiht us Berlini, lai ari warbût zaur to neko nepanahktu. No wisa redsams, ka Wahzeeschi ari sahk atrast patikschanu pee trokschnainàm leetam, kaut tahm ari warbût nebuhtu nekahda pamata. Ahlwarts isgahjuschâ nedelâ gribejis turet preekschlasijumu, bet waldiba to nebij atlahwuse.

— Kreewijas wehstneeks grafs **Schuwalows** atgreesàs is Kreewijas Berlinê.

— Wahzu armijâ tizis ismehginats, sirgus ar kalteteem alus beesumeem barot, pee kam israhdijàs, ka sirgi pee tahdas baribas sawus spehkus augstakâ mehrâ ustureja, nekà tee, kuri ar ausam bija baroti. Tas isskaidrojas zaur to, ka alus darischanâ tikai tahs sastahwes dalas no labibas noschkiras, kuras zukuru un alkoholu rada, turpreti olas-baltuma un tauku dalas gandris nemas nepahrwehrschas. Tahdejadi alus beesumi ari satur daudś asota un tauku dalas.

Austro-Ungarija. Awise „Fremdenbl.“ sino, ka erzherzogs Rainers zelojot keisara weetâ us Romu us karala Umberta sudraba kahsam, pee kam nemas neapzeemoschot pahwestu. Awise saka, ka erzherzogs zelojot us Romu weenigi tanî noluhkâ, lai kà keisara weetneeks peedalitos pee Italijas karala pahra familijas swehtkeem, jo Italijas waldneeks esot Austrijas keisara namam tuwu rada.

Franzija. Muhschigàs jukas Frantschu waldibâ nemas negrib rimtees! Tik ko weena leeta kaut zik nezik nokahrtota, kad jau trihs, tschetras atkal klaht! Lai tik eedomajamees pehdejo pahra nedelu notikumus: Panamas prahwa, Schila Ferri eezelschana par presidentu, wina ahtrà nahwe, jauna senata presidenta zelschana un nu atkal zelama jauna ministrija! Leeta schahda: Tautas weetneeku saeima ar 247 pret 242 balsim atraidija finanzministra prasijumu, lai dsehreenu nodoklus atschkir no wispahrigà budscheta. Tà ka zaur to weenoschanàs starp weetneeku saeimu un senatu nebij panahkama, tad Ribo ministrija atluhdsàs no amata. Karno peenehma atluhgumos, bet usdewa, lai ministrija pagaidam tekoschus waldibas darbus tahlak waditu. Runà, ka Karno sastahdischot jaunu ministriju no gluschi jauneem politikeem. Ja jaunà ministrija buhschot stipra, tad Karno prasischot, lai tautas weetneeku saeimu atlaisch un pehz kahdàm nedelam sarihkoschot jaunas zelschanas. Awischu leelakà dala loti nemeerâ ar Ribo ministrijas istureschanos un apgalwo, ka krise buhschot wisai gruhta un wilkschotees ilgi. Un pateesi, wehl jauna ministrija naw spehjuse sastahditees, kaut gan Mekins, kam tas bija usdots, ir nopuhlejees to isdarit.

Anglija. Kà sinams, sirmais Gladstons preeksch kahda laika pasludinaja Irijas paschwaldibas preekschlikumus. Kà tas zitadi nebij sagaidams, Gladstona pretneeki wiseem spehkeem zenschas scho preekschlikumu apgâst. Par godu jaleezina, ka ari Gladstona peekriteji netura rokas klehpi, tà ka schinî leetâ iszelsees sihws zihninsch, kurâ isschkirsees, waj sirmajam walsts wihram buhs atwehlets, peedsihwot to preeku, redset Irus pastahwigus, atswabinatus no issuhzejeem.

Greekija. Prinzis Georgijs, kà is Atenas sino, braukschot us Italijas karalu pahra sudraba kahsam, lai te ispilditu tehwa weetu.

Turzija. Is Konstantinopoles sino, ka apzeetinats kahds Armeneets, tadêl ka winsch stahwejis stipri aisdomâ, ka gribejis nogalinat Armeneeschu patriarku Koranu, kas Turkeem draudsigs un no saweem tauteescheem netop eeredsets. Bihstas, ka Armeneeschi pa leeldeenam neisrihko nemeerus pret Koranu. Anglu awise „Daily News“ saka, ka kristito stahwoklis Armenijâ tagad esot wisai nedroschs, tapat kà pirms Krimas jeb pehdejà Kreewu-Turku kara. Ja tureenes waldiba ari jo projam buhschot tikpat nekreetna, tad **Kreewija** dabuschot teesibu, spert wajadsigos solus.

Telegramas.

Peterburgâ, 24. martâ. Ar Wisaugstako atlauju, lai ussihmetu semes ihpaschibas, taps gar buhwejamo Sibirijas dselsszelu dibinatas ekspedizijas, sastahwoschas no kalnu inscheneereem. „Mosk. Wed.“ sino, ka esot nodomats eewest krona nodoklis no 5 lihds 20 rbl. gadâ us twaika katleem fabrikâs, lauksaimneezibas un ruhpneezibas eetaisês, tapat ari us lokomobilem un twaikoneem.

Parisê, 5. apr. (24. martâ). Dipijs sastahdija jaunu ministriju, kurâ Pentrals pahrwaldis finanzes un Gerins teesleetas; Dewels, Loasilans un Renjè patura sawus lidsschinejos amatus.

Florenzâ, 4. apr. (23. martâ). Giers, kà zerams, no schejeenes aiszelos 11. aprilî (30. martâ) un, kà domà, dosees us Salzburgu. Kehnineene Wiktorija, kas ari atrodas Florenzâ, parahdija Giers'am to usmanibu, zaur sawu adjutantu likdama apwaizatees pehz wina weselibas stahwokla.

Ihpaschneeks un isdewejs: Ernsts Plates.
Atbildoschais redaktors: Dr. phil. Arnolds Plates.

Дозволено цензурою. — Рига, 24 марта 1893 г.

S l u d i n a j u m i.

K. Pfeiffer'a sahrku magasina,
masâ Minz-eelâ № 16, senakâ Wetterich'a apteeku pretschu pahrd., pee Petera basn.,
peedahwà par **pateesi lehtàm zenam**
sahrkus,
tikai stipri un labi pagatawotus, krahschna isskata. 3

Adwokats Stroinowskis
ziwil- un kriminal-leetâs ir runajams no pulkst. 8—10 rihtâ un no pulkst. 5—7 wakarâ
Wehwer-eelâ Nr. 6.

19. aprilî
Ludinôs sirgu-tirgs.

2 mahjas Rigâ,
Suworow eelâ Nr. 104, sawadu apstaklu dehl sem peenehmigeem noligumeem **pahrdodamas** jeb **isihrejamas.** Eenahkums **1500 rbl.** gadâ. 1

Auglu koku dahrss,
3½ puhrw. leels (2 puhrw. ne-eestrahdatas semes), ar 100 auglu kokeem un 2000 ogu kruhmeem, lihds ar dsihwojamu ehku un stalli, ir us 10 gadeem **isrentejams** Sassłaukâ, Tapetu eelâ Nr. 2.

Labâ buhschanâ atrodoschàs
muischina
Sassłaukâ, Kandawas eelâ Nr. 35, 300 solu no dselsszela stazijas „Alekfander peeturamàs weetas“, ir par 4000 rbl. **pahrdodama,** pee 1500 lihds 2000 rbl. eemaksas.

Ernsta Plates drukatawâ
Rigâ, pee Petera basnizas,
pagatawo wisadas drukas darbus,
kà:
Eeluhgumus us kahsam, kristibam,
teatra programas, biletes, issinojumus,
wisitu kartis,
pagasta walschu un teesu blanketes
u. t. t.

Fr. Lasmana sehklu-tirgotawa,
leelumà un masumà.
Rigâ, Aleksandra bulwarî Nr. 1,
netahlu no jaunà apgabal-teesas nama.

Zenas masumà pirzejeem:

Burkani, ihsee wasaras	5	kap.	lote
„ garee sarkanee	3	„	„
Beetes, garàs un apalàs	3	„	„
Zigorini	3	„	„
Petersili	3	„	„
Rahzeni, daschadas sortes	3	„	„
Salati	10	„	„
Redisi	3	„	„
Rutki, wasaras	3	„	„
„ seemas	3	„	„
Kirbi	3	„	„
Gurki, kreewu . . . 3, 4 un	8	„	„
„ holandeeschu baltee	25	„	„
„ „ salee	20	„	„
Selderini	8	„	„
Purawi	8	„	„
Kahli	3	„	„
Kahposti, apalàm galwinam	5	„	„
„ leel. plak. „	8	„	„

Lopu baribas beetes
apalàs sortes 35, un garàs 25 kap. mahrz.

Lopu rahzeni	40	kap.	mahrz.
„ **burkani,** milsig., baltee	40	„	„
„ **burkani,** milsig., sarkanee	60	„	„
„ **kahli,** milsigee	50	„	„

Paplaschinatu drukatu pamahzischanu, kà lopbaribas augi jaaudsina, dodu sehklu pirzejeem par brihwu lihdsi.
Wisas puku un zitas sche nemínetas sehklas par lehtakàm zenam.
Us galwoschanu labi dihgstoschas un pareisas sortes.
NB. Lai weltigi kawekli nerastos, laipni luhdsu apstellejumus us sewischka papira usrakstit. 1

Zehsu isstahde ar waislas lopu tirgu,
isrihkota no
Deenwidus-Widsemes wispahrder. un semkopju sabeedribas,
tiks notureta **junija 26., 27.** un **28. d. 1893. g.**
Programa:
I. **Lopu isstahde** (sirgi, leellopi, aitas, zuhkas, suni un putni).
II. **Semkopibas un meschkopibas maschinas un leetas.**
III. **produkti** (moderneezibas isstrahdajumi, sehklas u. t. t.).
IV. **Mahjruhpneezibas isstrahdajumi.**
V. **Drawneeziba** (Bischkopiba).
Peeteikschanos peenems lihds **junija 1. d.** Programas un peeteikschanàs formularus issuhta un atbild us peeprasijumeem, eesuhtot 2 kap. pastmarku isstahdes komitejai. Pasta adrese: **„Isstahdes komitejai Zehsis.“** 10

Daniela Schweinfurtha
schampaneru-fabrika un wihnu pahrdotawa,
Rigâ, Dsirnawu eelâ Nr. 87, starp Terbatas un Suworowa eelam,
peedahwà sawus **tihrus Kreewu wihnus** stopu-pudelês un stopeem, ka ari sawu bagatigi apgahdato krahjumu **ahrsemju galda-** un **sanitates** (weselibas) **wihnus, konjaku, rumu, araku, porteru u. t. t.**
un sewischki sawus
teizamus schampaneru wihnus
no 65 kap. par pudeli un dahrgaki.
Turpat pahrdodamas tukschas wihna muzas.

Manâ grahmatu- un bilschu-drukatawâ, burtuleetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ, Rigâ, pee Petera basnizas, dabujama schahda jauna grahmata:
Skatuwes mahkslineeks.
Ihsas lugas, solo-skati, kuplejas, deklamazijas un dsihwoschas ainas.
Latweeschu skatuwem sarakstijis
Lejas-Kruhminsch.
(Ar dseedaschanas notim.)
Maksà 25 kap.
Ernsts Plates.

Sehklas:
Ahbolinu (amolinu),
timoteju, ausu, kà ari **baribas ausas, ausu miltus, smalkas kweeschu** un **rudsu klijas** un **swejneeku kanepajus**
pahrdod lehti
J. Rizmans,
leelâ Newas eelâ Nr. 12, Nires eebraukschanâ.

Premiju biletes:
H. Bloka bankas kant., Peterburgâ,
ar Augstas Waldibas **atlauju** pahrdod
premiju biletes us ismaksu:
rokas nauda: 20 waj 15 rbl., tahlak 10 waj 15 rbl. par mehnesi. Weenigais pahrdewejs Latwijâ: **Th. Fr. Ewerts,** Rigâ, Grehzineeku eelâ Nr. 12.
Tagad islosês III. aisnehm. **1. majâ.** 5

Rigâ, Kungu eelâ № 22,
Rigâ, Hafferberga namâ.

No
Baltijas audeklu un dsiju manufakturas sabeedribas, Kengeragâ,
par fabrikas zenam
dabujami
audekli un dsijas
wisâs leelakàs Rigas manufakturas pahrdotawâs, kà ari **noliktawâ** pee
K. Lorch & beedr.,
Rigâ, Kungu eelâ Nr. 22,
pahrdodami.

Pirmà leelà Kreewijas rihsu-sterkelu fabrika.
Fabrikas sihme.

Selta un sudraba medalas.
Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.,
Halbstadtê, Taurijas gubernâ, Kreewijâ.
Eedroschinamees zeen. publiku darit usmanigu us muhsu **rihsu-sterkeli,** kas pagatawota is wislabakajeem Persijas rihseem. Muhsu **rihsu-sterkele** labuma sinâ naw sliktaka par wislabakeem ahrsemju fabrikateem, turpretim lehtaka, un tadêl mums eespehjams, ar katru eekschsemes kà ari ahrsemes fabrikatu sazenstees. Muhsu **rihsu-sterkele** ir tihra no saehdoschàm weelam un ziteem peemaisijumeem. Muhsu **rihsu-sterkele** ir us wisàm isstahdem Kreewijâ ar augstakàm medalam tikuse apbalwota.
Muhsu **rihsu-sterkelu noliktawa leelumâ** preeksch **Widsemes** un **Kurssemes** atrodas pee
Th. Angelbeck un beedr., Rigâ,
kolonial-pretschu pahrdotawa,
Schahlu eelâ Nr. 4 (senak Nr. 2) un **Melngalwju eelâ Nr. 3.**
Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.

Печатать разрѣшается. Рига, 24 марта 1893 г. — Рижскій Полиціймейстеръ Подполковникъ Рейхартъ. — Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataju un burtu-lehjeja Ernsta Plates, Rigâ, pee Petera basnizas.